

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

NAGY JÁNOS

Fegyveres rablással
és más súlyos bűncselekményekkel vádolt
bűnözői csoport felderítése Baranya megyében

Vannak ügyek, amelyek nyomozása közben és végén a nyomozó – az ügy teljes körű felderítésén túl – arra is törekszik, hogy a tapasztalatokat jövőbeni tanulásként, vagy csupán a kriminalisztika iránti érdeklődésből megossza egy-egy publikáció keretében.

Az általam ismertetni kívánt ügyben a vádlottak terhére rótt bűncselekmények között a betöréses lopástól kezdve a többrendbeli fegyveres rabláson, aljas indokból elkövetett emberölésen, emberölés előkészületén, életveszélyt okozó testi sértésen és visszaélésen át a lőfegyverrel elkövetett büntettek szerepelnek. Tekintettel arra, hogy az ügyben még büntetőeljárás van folyamatban, valamennyi vádlottat megilleti az ártatlanság vélelme mint büntetőeljárás alapelv.

A bűncselekmény-sorozatot olyan aspektusból kívánom bemutatni, amely a szakmabeli kollégák és a nem szakmabeli olvasók részére is kínál némi érdekességet, és talán tanulságot.

A vádlottak

Az ügy fő vádlottja, *K. K.*, többgyermekes családapa, aki kisebb súlyú – bár erőszakos jellegű – bűncselekmények miatt más ügyekben többször került a hatóságok látókörébe, Pécssett élt, és dolgozott, bejelentett munkahelye volt, szakmája van. A fiatalember nagyon jó szervezőképességű, intelligens férfi. Társai közül néhai *H. S.*-t korábban élet elleni bűncselekmény miatt egyszer már elítélték, a felnőttkort épphogy átlépő másik társ, *Cs. N.* ellen csak kisebb súlyú bűncselekmények miatt folyt eljárás, míg a negyediket, a nem Pécssett élő, a többiekénél idősebb *T. Sz.*-t a lakókörnyezetében a szervezett bűnözéssel hozták összefüggésbe, bár utóbbi feltételezést kellő súllyal utóbb semmilyen bizonyíték nem igazolta. Az ötödik vádlott egy nő, *F. A.*, ő és az elsőrendű vádlott a letartóztatásukkor élettársi kapcsolatban éltek.

Kijelenthető, hogy a sorozat-bűncselekmény főszereplői a felsorolt férfiak és a nő, az adatok szerint mások a teljes sorozatban nem vettek részt, csak egy-egy cselekményben vállaltak szerepet. Az általuk végrehajtott és tervezett bűncselekményeket a kivitelezések előtt megbeszélték-tervezték, szerepet osztottak, felkészültek, terepszemléket tartottak.

A bűncselekmények

2013 decemberében egy férfi lépett be a Pécs szélén lévő egyik nemzeti dohányboltba, az arcát maszk takarta, határozott volt, az eladóra fegyvert fogott, és a bevételt követelte. Az eladó eleget tett a felszólításnak, és odaadta a fiókban lévő pénzt, majd a tettes közvetlen közléről az eladóra lőtt. A lövés a férfi eladót fejtájékon érte, szerencsére az elkövető gázfegyvert használt.

A rabló valamennyi mozdulatát, sőt a hangját is rögzítette a biztonságikamera-rendszer, és a töltényhüvely is a helyszínen maradt.

Másfél héttel később, december utolsó napján Pécs kertvárosi részében újabb nemzeti dohánybolti eladó sérelmére következett el rablást. A cselekmény szinte minden mozzanata megegyezett az előzőével. Azért csak szinte, mert itt a rabló bár fegyverrel fenyegetve követte el a cselekményt, de azt nem használta. Itt a sértett egy nő volt. Az elkövető testalkata, ruházatának egyes darabjai, dzsekije, maszkja nagymértékben hasonlított a másfél héttel korábbi elkövetőére.

E bűncselekmény kapcsán a nyomozó hatóság gyanúsítottként hallgatott ki, és őrizetbe vett egy fiatalembert, akinek azonban – mint az később minden kétséget kizáróan kiderült – nem volt köze a bűncselekményhez. Tekintettel arra, hogy ez ügyben is eljárások vannak folyamatban, és az eset részleteiről korábban publikáció jelent meg, így e cikkben erre részletesen nem térek ki.*

A harmadik fegyveres rablás két nap múlva, 2014. január első napjaiban, Pécsen, a kertvárosi rész szélén lévő nemzeti dohányboltban történt, a rabló itt ugyanúgy viselkedett, mint a korábbi támadásoknál, de a ruházata más volt, mint az előző két esetben. Fiatal nő volt a sértett, az elkövető itt sem használta a fegyverét, bár azzal fenyegetve követte el a cselekményt. A harmadik eset megerősítette a gyanút, hogy sorozatelkövetővel áll szemben a hatóság.

* Lásd erről bővebben Kodba Ferenc: Álarcos fegyveres trafikrabló forrányomon üldözése Baranya megyében. *Belügyi Szemle*, 2014/6.; valamint Dakos József: reflexió Kodba Ferenc *Belügyi Szemle*-beli publikációjára. *Belügyi Szemle*, 2014/6.

2014. január közepén következett a negyedik rablás, Vajszlón, Pécestől mintegy 25 kilométerre. A rablás sértettje férfi, akire a rabló, csakúgy, mint az első esetben, a rablás végeztével rálőtt. A negyedik eset meggyőzően bizonyította, hogy sorozat-bűncselekmény elkövetőjével/vagy elkövetőivel áll szemben a hatóság. A biztonságikamera-rendszer ezt a cselekményt is rögzítette, a lőszerhüvely itt is a helyszínen maradt.

Nem volt tehát kétség, sorozatelkövetőt kellett keresni! Több verzió felállítására került sor, leginkább a tekintetben, mi motiválhatta a tettetést a fegyverhasználatra: talán ő maga is félt, vagy pszichés zavarokkal küszködik, néhanélkül kábítószerrel befolyásolt, vagy gátlástalan, agresszív?

Adott volt tehát négy, kevesebb mint egy hónap alatt elkövetett súlyos bűncselekmény, amelyek helyszínéről a hatóság rendelkezésére álltak a biztonsági kamerák felvételei, és a lőszerhüvelyek.

A lövések okaira felállított verziók közül legvalószínűbbnek az tűnt, hogy az elkövető egyrészt tiszteli a nőket, másrészt nem vár tőlük érdemi ellenállást, a férfi eladókat viszont leküzdendő ellenfélnek látta.

A soron kívül kirendelt fegyverszakértő megállapította, a két helyszínen maradt lőszerhüvely ugyanabból a fegyverből (gázfegyverből) származik, így a sorozatelkövetés objektív adattal is megerősítetté vált.

Az is megállapítható volt, hogy az első és a negyedik helyszínen a rablásokban ketten vettek részt, egyikük a menekülésben segített. A negyedik helyszínen a vádlottak – mint a sorozatelkövetők általában – hibáztak, ennek alapján került képbe a már említett fő vádlott, K. K. és a társa, T. Sz.

A nyomozó hatóság több szálon folytatta a nyomozást immár célirányosan, egyre több adat utalt arra, hogy szervezeten működő bűnözői csoport követheti el a bűncselekményeket. Ekkor még csupán a négyrendbeli fegyveres rablás elkövetőinek felderítése miatt folyt a nyomozás, de később kiderült, hogy a vádlottak ennél jóval több, és más jellegű bűncselekményt is elkövethettek.

A más bűncselekményekre is utaló első jelentősebb adat egy másik helyszínen merült fel: a fő vádlott volt élettársának volt egy fekete színű terepjárója, és egy ilyen autó tűnt fel egy 2015. február közepén, a Magyarországon egyedül élő idős nő sérelmére elkövetett rablás helyszínén.

A nőt maszkos férfiak bántalmazták, miután az éjszaka közepén berontottak a házába, ott pénz után kutattak, majd jóformán üres kézzel távoztak. A helyszín agresszív, gátlástalan elkövetőkről árulkodott. Az idős nő súlyos sérüléseket szenvedett.

Ezután a fő vádlottat, K. K.-t tanúként hallgatták ki. A kapott adatokat értékelve nyilvánvalóvá vált, hogy az illető profi ellenfél, a hatóság semmilyen

érdemi vallomást nem várhatott tőle. A nyomozás tárgyi bizonyítékok felkutatására, egyéb objektív bizonyítékok beszerzésére irányult. Az első kihallgatás úgy is felfogható volt, hogy a nyomozó és a kihallgatott felmérte egymást. K. K. vélt társa, T. Sz. még korábban vett részt rutinkihallgatáson, a róla kialakult benyomás hasonló volt, mint K. K. esetében.

Közben kiderült, hogy a bűncselekmény-sorozat fő vádlottja ellen folyamatban volt egy másik eljárás, a gyanú szerint 2013-ban hajléktalanokat bántalmazott Pécs belvárosában.

Az egyik sértett hajléktalan férfit a nyomozó hatóság 2014 egyik februári napjára idézte szembesítésre. A tervezett szembesítés napjának hajnalán ezt a férfit összekaszabolva találták egy pécsi lépcsőházban, válságos állapotban. Az elszenvedett sérülések következtében később meghalt.

A nyomozó hatóság elrendelte a nyomozást, és felvetődött, hogy a férfit esetleg a végleges „elhallgattatása” érdekében bántalmazhatták.

Biztonságikamera-felvételek elemzésekor kiderült, hogy a bántalmazás helyének közelében feltűnt egy fekete terepjáró, amelyet egy fiatal, fekete hajú nő vezetett.

Adott volt tehát a négy dohánybolti és a magyarszéki rablás, és egy emberölés. Az ügyekben K. K.-t a helyszíneken feltűnt fekete terepjáró, az azt vezető fiatal nő, és az emberölésben való indítéka „kapcsolta össze” a helyszínekkkel, a dohánybolti helyszínekkkel K. K.-t a kapcsolatrendszere kötötte T. Sz.-hez.

Azonban K. K. és élettársa is megdönthetetlen alibiket igazolt. A mozaikadatokat, és a bűncselekmények verzióit értékelve egyre inkább bebizonyosodott, hogy K. K. elsőrendű vádlott és kapcsolatai között kell keresni valamennyi rablás, és az emberölés elkövetőjét is.

Ezután K. K.-t újra felkereste a hatóság, ismét kihallgatták, de továbbra sem volt semmilyen kellő súllyal terhére róható bizonyíték ellene. A férfi lakásában házkutatást tartottak, ő ezt nyugodtan fogadta, mintha már várta volna ezt a lépést.

A házkutatáskor újabb adatdarabka bukkant fel, egy sárral erősen szennyezett férfibakancs képében. Valahogy feltűnt ez a sár, ugyanis a magyarszéki idős nő bántalmazásának helyszínén is nagy volt a sár, így a szemle során a bakancsnyomokat (is) rögzítették.

Közben a hajléktalan férfi ügyében kirendelt szakértőtől beszerzett vélemény alapján az vált valószínűvé, hogy a sértettet éles, nagy méretű vágóeszközzel bántalmazták.

Felvetődött, és később bizonyossá vált, hogy van egy rejtkehely, ahol az elkövetők biztonságban tartják a rabláshoz, és más bűncselekményekhez használt tárgyaikat. Sor került K. K. addigi életének feltérképezésére. Az előző élettársa kocsiját használta, egy fekete terepjárót, tehát kapcsolatban vannak, az előző élettársa Pécssett lépcsőházakat takarított, ehhez pedig tárolóhelyiségek kellene. Ha a nő kocsiját megkapta a férfi, miért ne kapta volna meg a tárolóhelyiséget is?

Újabb célirányos, de aprólékos munka következett, és a számítás helyes volt! A kertvárosi városrészben K. K. éppen egy tárolóhelyiség ajtaját nyitotta, amikor lecsaptak rá a kollégák.

A tárolóból előkerült a dohánybolti rablásokhoz használt gázpisztoly. A tárolóban volt egy nagy méretű bozótvágó kés, sárosan-véresen, mint már tudtuk, a hajléktalan férfit ehhez hasonló eszközzel verték halálra. Valamint lefoglaltak még egy hangtompítóval ellátott éles fegyvert, tárt, lőszereket, újabb maszkokat tartalmazó sporttáskát.

K. K. viselkedése teljesen megváltozott: az addig határozott fiatalember összeroppant, és úgy döntött, együttműködik a hatóságokkal, elismerte a négy dohánybolt kirablását, a Magyarországon élő idős nő kirablásában való részvételét, a hajléktalan megölésében való érintettségét. Vallomásaiból újabb bűncselekmények – összesen kilencrendbeli betöréses lopás – váltak ismertté, megnevezte társait, kapcsolatait, közülük valamennyien előzetes le tartóztatásba kerültek.

Újabb lefoglalások és házkutatások után újabb bizonyítékok, így a rabláskor használt ruhák, vagyon elleni bűncselekményeknél használt eszközök kerültek még elő.

A vallomásából kiderült, hogy Pécssett, a belváros szívében lévő üzlet fegyveres kirablására készültek, és a rablást a jelenlévő tulajdonos élete árán is végrehajtották volna, az adatok szerint erre kellett az éles fegyver, hangtompítóval.

A nyomozás a férfiak elfogásával nem ért véget, a lefoglalt bűnjeleken szakértői vizsgálatokat kellett folytatni.

A Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet több szakértője dolgozott és keresett, kutatott, azonosított anyagmaradványokat.

A betöréses lopások helyszínén használt kalapács fanyelén, bakancson, sőt a fekete terepjáró szőnyegéből kerültek elő helyszínekhez köthető üveg-szemcsék, DNS-minták váltak azonosíthatóvá a két fegyveren, maszkokon, valamint a lefoglalt bozótvágó késről azonosítható vált a hajléktalan férfi

DNS-e, és K. K.-é is. Később egy használt gumikesztyűből is kimutatták K. K. és a hajléktalan áldozat DNS-mintáját.

A nyomozás során K. K. egy tóhoz vezette a nyomozókat, megjelölte azt a helyet, ahol bedobta a vízbe a Magyarországon az idős nő megveréséhez használt ólmosbotot. A helyszíni kihallgatás 2014. április elején, a cselekmény február közepén történt, a két esemény között másfél hónap telt el. A keresés eredményes volt, a búvárok kiemelték az ólmosbotot a vízből. Az eszközön a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság bűnügyi technikus a vékony anyagmaradványt fedezett fel.

Szakértői csúcsteljesítménynek mondható, hogy a szakértők később kimutatták a bántalmazott idős nőtől származó anyagmaradványt ezen az eszközön, ne feledjük, az eszköz másfél hónapig vízben ázott!

A nyomozás tovább folytatódott, és a lefoglalt lőfegyver vonalán is azonosítani lehetett négy férfit. Közülük háromnak a birtokából több mind egy tucat egyéb fegyver, lőszer, átalakított fegyver került elő.

A vád szerint a fegyvert az elfogott férfiaktól rendelte K. K. T. Sz.-en keresztül. A fegyver profi módon visszaalakított, és hangtompítóval ellátott éles lőfegyver volt.

A sorozattól elkülönítették a fegyvervonal nyomozását, mégis úgy vált teljessé a nyomozás, hogy fény derült a vádlottaknak fegyvert szerző-készítő személyek kilétére is.

Végül a sorozatban huszonnégyrendbeli bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt vádat emeltek a hét gyanúsított ellen. Az egyik gyanúsított még a nyomozás elején a börtönben öngyilkosságot követett el. A fegyvervonalon négy személlyel szemben külön indult eljárás.

Összegzés, tanulságok

Bármilyen bűncselekmény elkövetése miatt indul nyomozás, az egyetlen cél az elkövető gyors és törvényes felkutatása. A felderítés nem mindig sikerül azonnal, vagy rövid időn belül, a feszültségmentes, kitartó munka azonban meghozza az eredményt. Fontos a sorozat-bűncselekmények mielőbbi felismerése, a kapott adatok értékelése, elemzése, lényegtelennek tűnő információk később döntő jelentőségűek lehetnek.

Sorozatcselekményeknél ez még inkább jellemző, mert mindig ugyanaz az elkövető vagy annak köre jelenik meg több helyszínen, valamilyen adat

marad utánuk, nem beszélve a módszerhez való makacs ragaszkodásról. Sorozat-bűncselekmények nyomozását lehetőleg egy csapat végezze.

A nyomok és anyagmaradványok ott vannak minden helyszínen, minden elrejtett vagy eldobott bűnjeltárgyon, soha ne adjuk fel ezek felkutatását, bármilyen abszurdnak tűnő helyzet hozhat sikert, a kriminalisztikában tehát léteznek csodák.

Egyre nagyobb jelentőségük van a digitális adatoknak, kamerafelvételek, hívásadatok, banki adatok – felsorolni is nehéz, napjainkban hányféle digitális információ segítheti a bűnüldözést. Gondoljunk bele, rólunk egyetlen nap alatt mennyi digitális adat keletkezhet, közlekedünk, kocsival, gyalog, vásárolunk, pénzt veszünk ki, telefonálunk, internetet használunk. A bűnelkövetők is ugyanezt teszik. A kiemelt ügyekben nem elégedhetünk meg pusztán az elkövetés idejére vonatkozó digitális adatokkal, minél inkább tágítjuk, szélesítjük e kört, annál valószínűbb, hogy az elkövető feltűnik egy-egy kamerafelvételen, telefonál, vagy valamilyen módon sikerül a nyomára bukkanni. Például ahogy feltérképezik a helyszínt.

A bűnüldöző soha sem fejezheti be a tanulást, a bűnfelderítés mindig tud újat mutatni, a bemutatott bűncselekmény jó példa volt erre.